

2x

1 • 2023

KESÄKUU

Julkaisija:
Kakskertaseura ry

Sisältö

Pääkirjoitus	3
Kolli – Kaks kertaseuran vuoden 2023 kylä	5
Ilmastonmuutosta vastaan arjen pienillä teoilla	13
Kaks kerran ja Satavan vesihuolto	15
Muuttolinnut-sarja – Tuulenkalliolle Vapparin rannalle	17
Komediala Kaks kerran Nuorisoseuran teatterissa	20
Kirppisralli	21
Salmenrannan tilan historialliset vaiheet Kaks kerran Kotiseutuyhdistyksen kotiseutumuseoksi	22
Kaks kerran Kotiseutuyhdistys tänään	25
Kaks kertapäivät 2023	26
Kysy Kaks kerrasta	28
Tapahtumakalenteri 2023	31
Kesämuistoja	33
(Ilmoituksia)	33-44
2X-lehden toimitus	45
Kaks kertaseura ry ja hallitus – yhteystiedot; liity jäseneksi	46
Kaks kertaseuran myyntituotteet	47

Kansikuva: Tuulenkallion laituri Vapparin rannalla, kuva Ritva Nummiora.

Pääkirjoitus

Tervehdys Saarelaiset! Talvi on taas selätetty, kesäaika koittanut. Talvi tuli, lumi sulii, tämä toistui ainakin kuusi kertaa. Ladut sai tehdä moneen kertaan, aina ei meinannut ehtiä rytmiin. Hiihtäjät käyttivät kiitettävästi latua, kiitostakin sain, kun heitä vastaan tuli. Olipa poikkeuksellinen talvi, hyvä asia energiankulutuksen kannalta. Aurausviittojakin ehdin kerätä pois, kun taas satoi uutta lunta.

Nyt on kevät koittanut, lumet ja jäät sulaneet. Äänimaailma vaihtelee, moottorisahat ovat jo hieman hiljentyneet, lintujen laulut tulleet tilalle ja pian alkavat varmaan ruohonleikkurit pöristä.

Kakskertaseura elää isojen päätösten aikaa. Seura joutuu luopumaan tukikohdastaan Kakskertatalosta tulevan remontin takia ja etsimään väliaikaisen kokoon-tumispaikan. Kaupungilla ei ole tarjota tiloja saarilta. Vaihtoehtoja kyllä löytyy, kustannukset ratkaisevat, missä jatkossa kokoonnutaan. Seuratkaa tiedotteitamme, kerromme kun asiat selkeytyvät.

Kakskertapäiviä on suunniteltu seurojen yhteistyöllä ja valmista alkaa jo olla. Ensimmäiset mainokset ovat jo nähtävillä ja tässä lehdessä ohjelmakin tiedossa.

Hyvää kesää toivottaen
Raimo Västinsalo

Kuva: Tuire Lindqvist.

In memoriam Anna Suovanen (1925-2023)

Posti-Anna on poissa.

Kaikki tunsivat Annan ja Anna tunsi kaikki. Kaksikerrassa ja Satavassa postia polkupyörällä 50- luvulta alkaen kuljetanut Anna oli kotoisin Alavieskasta mutta tuli sotien jälkeen töihin Kollin tilalle Kaksikertaan. Maamiesseuran talon illanvietossa pian löytyi oma kumppani Paavo ja yhteinen, itse rakennettu koti syntyi Hylkilahden Naulan mäkeen. Vihreä talo on nyt pimeänä, mutta pihaa hoitaa ystävä edelleen.

Postia Anna ehti kuljettaa polkupyörällään parisen kymmentä vuotta, satoi tai paistoi, 40 kilometriä saattoi postikierroksella joutua polkemaan. Järven ympäri (vastapäivään, kun oli helpompi mäkien suhteen) ja vielä Satavan lenkkikin. Kuntaliitoksen jälkeen Anna sentään sai auton käyttöönsä. Ja posti löysi aina perille, vaikka kirjeessä saattoi lukea vain henkilön nimi ja osoitteena Kaksikerta. Anna siis todella tunsi kaikki.

Itse tutustuin Annaan lukioajan kesätöissä, varsinaisen postineidin tuuraajana 60-luvulla. Posti oli silloin Marielundin tienhaarassa ja yleisölle auki 2 tuntia aamulla ja 2 tuntia iltapäivällä. Kirjeet piti saada säkkeihin ja tienvarteen bussin kyytiin aamulla ja vastaanottaa sama säkki täynnä postia sitten iltapäivän bussilla Turusta. Muistelen että näiden bussien odottelu oli työn lomassa hauskaa hupia meille molemmille, Annalle ja

itselleni: bussikuskina kun oli aina joskus se komea kuuluisa Vlasoff, josta saarien tytöt unelmoivat. Annakin, pilke silmäkulmassaan.

Jäämme kaipaamaan Annaa. Hän oli saariemme merkkihenkilöitä ja hieno ihminen.

Muistelu: Ritva Nummiora

Kolli – Kakskertaseuran vuoden 2023 kylä

Vuoden 2023 kyläksi Kakskertaseuran nimeämä Kolli synnyttää hauskan mielleyhtymän, joka aikoinaan sai vääreleuat kutsumaan kantatalon miespuolisia asukkaita kollinpojiksi. Kylä sijaitsee Kakskerran saarella, Kakskerranjärven ja Kirkkosuntin välillä. Sen naapurikylät ovat länsipuolella Nau-la sekä Hylkilahti ja idänpuolella Brinkhall. Kakskerran järven saaret – Isosaari ja Pikkusaari sekä piskuinen Kissasaari – kuuluvat Kolliin.

Nykyisellä Kollin kylän alueella oli keskiajalla kolme kylää: nelitaloinen Kolli ja yksitaloiset Borgareböle eli Porala ja Haurelaböle eli Haurla. Porala ja Haurla autioituivat jo keskiajan lopulla ja niiden viljelykset liitettiin Kolliin. Alueella saattoi olla aikoinaan neljäskin kylä, Län-siniittu, joka asiakirjoissa esiintyy Stora ängen -nimisenä ulkoveronmaana. Län-siniittu lienee sijainnut Naulan kylän rajamailla. Poralan, Kollin ja Haurlan kylätontit ovat sijainneet rinnakkain Kakskerranjärven tuntumassa.

Nimeltä Kolli mainitaan asiakirjoissa ensimmäiset kerrat vuosina 1437 ja

1444, jolloin Niilo Kolli toimi maankatselmusoikeuden lautamiehenä. Kylän neljästä verotalosta kolme yhdistettiin jo 1570-luvulla. Näin syntyneen suurta-lon hankki vuoden 1584 vaiheilla omis-tukseensa turkulainen porvarisnainen Valpuri Innamaa, joka käytti sitä myös asuinkartanonaan. Hänen perillisensä myivät tilan vuonna 1629 piispa Isak Rothoviukselle, joka liitti siihen kylän viimeisen itsenäisenä säilyneen pienen talon. Piispa sai Kollin tilalle rälssioikeu-den vuonna 1638.

Ruotujakolaitoksen toimeenpanon myötä Kollista tuli ratsutila, joka sai aug-menteikseen eli aputiloikseen kaksi ta-loa, Keerlän (myöhemmin Kierlä) ja Naulan Ylitalon. Vuonna 1696 Kollin osti Turun Akatemian rehtori ja lainopin pro-fessori Matthias Svederus.

Kollin kylästä on säilynyt vuonna 1697 laadittu verollepanokartta. Siihen Kollin asuinkartano on merkitty näyttävällä talosymbolilla ja numerolla 1. Kiinnosta-vaa on, että jo vuodesta 1540 tilaan kuuluneet Porala ja Haurla ovat niin ikään kartassa edelleen mukana orans-

[illegible][illegible]

Kollin, Håurian (Haurla) ja Borgarbölen tiluskartta ja selitys, J. Wettervijk 1697. 1540-luvun maakirjan autiokylä Poralan on merkitty karttaselitykseen ulkoveronmaana olevaksi kylätontiksi. Kansallisarkisto, digi.

seina pyörylöinä. Kollin talouskeskus on kartassa nykyisen Ranta-Kollin paikalla ja Haurla (kartassa 10) siitä hieman itään, paikalla, jossa nykyisin on Pajalamäen talo. Poralan tontti (numero 17) on säilynyt nykypäiviin rakentamattomana ja metsäisenä kumpareena, joka sijaitsee Rantakollista lounaaseen.

1700-luvun puolivälissä Kolli augmentteineen siirtyi Turun Akatemian kirjastonhoitajana ja filosofian ja oppihistorian professorina toimineelle Jacob Haartmanille. Kollin, Keerlän ja Naulan Ylitalon Haartman osti perinnöksi vuonna 1758. Samana vuonna hänet vihittiin papiksi ja vuonna 1776 hänet valittiin Turun piispaksi ja yliopiston varakansleriksi.

Aina 1900-luvun alkuun saakka Kollilla, Keerlällä ja Naulalla oli samat omistajat, jotka vaihtuivat välillä hyvinkin tiheään. Vuodesta 1811 ne kuuluivat Brinkhallin omistajalle Gabriel von Bonsdorffille, jonka perikunta myi ne vuonna 1848 maisteri A. G. Ingeliukselle. Tältä ne ostivat vuonna 1857 turkulaiset kauppiaat Carl Gustaf Lindberg ja Johan Gustaf Lauren sekä Friskalan (?) maanviljelijä Bengt Christian Sevon. Vuodesta 1860 tilat omisti Lindberg yksinään (vuodesta 1872 Lindbergin perikunta) ja 1874–1891 Karl Magnus Johansson

Lindberg, Lauren ja Sevon perustivat Kollin maalle Kirkkosuntin pohjukkaan tiiliruukin 1850-luvun puolivälissä. Kollin tiiliruukissa, jota sanomalehti-ilmoituksissa tituleerattiin välillä tehtaaksi, työskenteli ainakin kaksi tiilenlyöjää. Valmiit

*Ranta-Kollin pihapiirissä on säilynyt kellari, jonka perimätieto liittyy piispa Rothoviukseen. Rakennus-
arkeologinen selvitys antaa ajoitukseksi 1700-luvun, joten viinejä siellä lieneekin säilyttänyt piispa
Haartman. Kaksikertaseura/Turun museokeskus (TMK).*

tuotteet – hyvin poltetut muuritiilet – laivattiin myytäväksi Frouvaniemen tai Varvin laiturista pääasiassa Turkuun ja Kuusistoon. Tiilenvalmistus ruukissa jatkui keskeytyksettä 1880-luvun alkupuoliskolle saakka.

Vuodesta 1860 tilat yksinään omistanut Carl Gustaf Lindberg oli yritteliäs mies, joka harjoitti jo 1800-luvun puolivälissä tuontitavaroiden tukkukauppaa ja merirahtien välitystä. C. G. Lindbergin

Hampunkehrääjäkadulla sijainneessa liikkeessä myytiin myös ikkunalasia. Lindberg omisti mm. parkkilaiva Furst Menshikoffin, jonka kerrotaan haaksirikoutuneen vuonna 1867. Jo aiemmin hän oli laittanut alulle uuden laivan rakennushankkeen. Aluksen rakentamista varten perustettiin veistämö Kollin tiilitehtaan viereen. Rakennusmestari Ulrik Strömbergin piirustusten mukaan rakennettu kuunarilaiva valmistui syksyllä 1867. Oppinsa Strömberg oli saanut työssään

Turun laivaveistämöllä. Rakentajat olivat pohjanmaalaisia kirvesmiehiä.

Laiva sai nimen Ensimmäinen, mutta se jäi myös Kollin laivaveistämön viimeiseksi. Ensimmäisen kapteeniksi Lindberg kiinnitti Carl Magnus Johanssonin, jonka luotsaamana se purjehti Pohjanmerellä ja Atlantilla. Lindberg kuoli vuonna 1872 ja laiva myytiin pari vuotta myöhemmin Porvooseen. Kollin augmenttitaloineen ja tiiliruukkeineen perikunta myi vuonna 1874 merikapteeni Johanssonille 40 000 Suomen markan kauppahintaan.

Kollin nykyinen talouskeskus sijaitsee Kaksikerranjärven rannassa, Pikkusaaren kohdalla. Vielä 1800-luvun puolivälissä laaditussa kartassa paikka on rakentamaton, mutta 1880-luvulla laadittuihin karttoihin rantaan on piirretty kolme rakennusta. Kaksikertaseura/TMK

— Uusi alus laskettiin tämän kuun 19 p. 1867 Kollin warwista Kollferran luodolla. Se tuli kauniisti weistämöisiltään weteen, kanunan paukkuesta ja hurraa huutoista, ja sai nimen "Esimäinen". Se on 150 lästin wotawa ja lehutaan hywäksi wahuutensa ja soman muotonsa puolesta. Rakennusmestarina eli H. Strömberg, entinen työmies Turun warwissa, joka teki sen piirrostuwanli; työmiehinä oli Pohjalaisia. Se on Turun kauppias E. G. Lindbergin, joka vielä tänä syksynä aikoo panna sen ulkomaan matkalle.

Sanomia Turusta 27.9.1867

Vuonna 1891 merikapteeni Carl Magnus Johansson myi Kollin, Kierlän ja Naulan Ylistalon eli Naglebyn esittelijäsihteeriksi Waldemar Spoofigille. Ennen kaikkea Brinkhallin kartanon omistajana tunnettu Spoofig kuoli vuonna 1894. Perikunta myi 1902 Brinkhallin muine omaisuuksineen Turun entiselle poliisimestarille, paroni F.M. Aminoffille. Kauppaan kuului ainakin Naulan Ylistalo, mutta Kierlän ja Kollin tietyt olivat kaiketi tässä vaiheessa jo erkaantuneet.

Helmi ja Otto Liespuu Kollin salissa. Maakansan toimitusjohtaja, ekonomi Otto Liespuu muutti perheineen Kollisiin tammikuussa 1946. Tilan pinta-ala oli tuolloin 76,35 hehtaaria. Kaksikertaseura/TMK. ↓

← Otto Liespuu traktorin selässä 1950-luvulla. Taustalla näkyy Kollin rakennukset. Päärakennuksessa on keittiötupa ja seitsemän kamaria. Kaks-kertaseura/TMK.

Järven rannassa sijaitsevan Kollin vanha pihapiiri lohkottu myöhemmin kolmeen eri tonttiin. Kollin tontin länsipuolella, Saunaranta I nimisellä tontilla, sijaitsee huvila/ulkorakennus ja luhtiaita. Vanhan päärakennuksen itäpuolella, Vahtera nimisellä tontilla, sijaitsee 1900-luvun alussa rakennettu navetta ja 2000-luvulla valmistunut omakotitalo. Kaksikertaseura/TMK. ↓

Vuonna 1916 Kolli siirtyi ensin Johan Emil Sarlinin omistukseen ja häneltä vuonna 1920 Urho ja Selma Niemiselle. Seuraavat omistajanvaihdokset tapahtuivat 1927 (Toivo ja Helmi Hedman) ja 1929 (Arttur ja Alma Lindholm). Vuosina 1935–1945 tila kuului Johan Hj. Elovaaralle, joka myi sen vuonna 1945 Otto Johannes Liespuulle. Otto Liespuun perikunta jakoi keskenään tilan maat vuonna 1980.

Kollin vanhin asutus sijaitsee Kakskeränjärven puolella ja seuraava kerrostuma meren rannalla, joka asiakirjoissa välillä esiintyy Höyttistensunttina ja välillä Kirkkosunttina. Kylän sisäosien hajanainen asutus on syntynyt vähitellen maantieverkoston kehittymisen myötä 1920-luvulta lähtien.

Merenrantamilla sijaitsi ainakin 1800-luvun jälkipuoliskolla kolme torppaa. Niistä yksi lienee liittynyt varviin ja toinen, jonka paikalla on nykyisin Kotiranta, mainitaan tiiliruukin yhteydessä ”Frouvaniemenä”. Perimätiedon mukaan Rouvaniemi oli Kollin naisten huvilapaikka, jonka Hedmanit ottivat 1920-luvulla vakinaiseksi asunnoksi. Samaan aikaan Hedmanin Toivo-poika muutti Varviin (nykyinen Varvinranta). Kollin tiilitehtaan paikalle rakensi Laakson opettajapariskunta Leponiemeksi nimetyn kesäasunnon. Siellä taiteilijasisaret Touko eli Tom of Finland ja Kaija Laaksonen viettivät lapsuudenkesänsä.

Aivan Kaksikerranjärven länsipäässä on Kollin maista lohkotulla tontilla sijaitseva Veivilahti. Sen nykyiset kaksikertalaiset tuntevat Kaksikertatalona. Sen rakennutti asunnokseen vuonna 1945 Karjalasta tullut liikemies Väinö Savolainen, joka oli Otto Liespuun tuttava. Mannerheimin lastensuojeluliitto osti rakennuksen

Rouvaniemen huvila. Kaksikertaseura/TMK.

vuonna 1951 ja kunnosti sen terveystaloksi sekä lahjoitti Kaksikerran kunnalle vuonna 1952. Terveystalossa toimi kunnan lääkärin vastaanotto, lastenneuvola sekä kunnan kanslia. Rakennus siirtyi kuntaliitoksen myötä Turun kaupungin omistukseen vuonna 1968. Kaksikertaseura sai rakennuksen käyttöönsä vuonna 1985. Talon kohtalo on ollut jo pitkään vaakalaudalla.

Veivilahti 1950-luvulla. Kaksikertaseura/TMK.

Ilmastonmuutosta vastaan arjen pienillä teoilla

Suhtautuminen ilmastonmuutoksen lähes jokapäiväiseen uutisointiin vaihtelee. Joidenkin mielestä yksityisiä kansalaisia ei pidä syyllistää, vaan muutosten on lähdeittävä yhteiskunnasta, poliittisista päätöksistä ja valtioiden välisistä sopimuksista. Kuitenkin kansalaiset, jotka muodostavat yhteiskunnan, tekevät päivittäin monia valintoja ja päätöksiä omassa arjessaan. Kansalaiset myös valitsevat poliittiset päättäjät.

Kirjansa esipuheessa **Rinna Saramäki** toteaa, ettei suomalaisten yksin pidä pelastaa maailmaa, mutta tässä kirjassa keskitytään niihin tekoihin, joita suomalaiset voivat tehdä. Hän on koonnut napakan teoksen konkreettisista asioista ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi. Joukossa on pieniä ja suuria tekoja, joista osa on hyvinkin helposti toteutettavissa. Kirja on jaoteltu arjen teemoittain. Asumisen, liikenteen ja ruoan lisäksi käsitellään yleistä kulutusta, jätahuoltoa, puutarhan hoitoa sekä vaatteita ja elektroniikkaa. Vinkit vaihtelevat konkreettisesti tekemisestä kansalaisvaikuttamiseen.

Lukija saa myös pohdittavakseen eri tekosten vaikutuksia. Esimerkiksi ilmastonmuutoksen kannalta ei ole niinkään suurta merkitystä minkälaisella kassilla kannat ruokasi kotiin - kesto- vai muovikassilla, tärkeämpää on kiinnittää huomiota kassin sisältöön ja tietysti myös siihen, ettei hävikkäitä syntyisi. Kirja käsittelee eri teemoja monipuolisesti, esimerkiksi ruokaosuudessa ei mustavalkoisesti jaotella lihan- ja kasvissyöntiä vastakkaisiksi. Jopa kasvisten joukossa on tuotteita, joiden viljelystä syntyy kasvihuonekaasuja.

Saramäki on vaatealan asiantuntija, mikä tulee esille tekstiilien käyttöä koskevassa osuudessa. Paras tapa torjua ilmastonmuutosta on pienentää vaatekomeron kokoa eli hankkia mahdollisimman vähän päällepuantavaa - ja sekin käytettyä. Hän peräänkuuluttaa laatua vaatevalinnoissa, jolloin tuotteella on pitempi käyttöikä. Vähätkin vaatteet kannattaa kuluttaa loppuun antamalla tekstiilille vielä uusi elämä patalappuna ja lopulta siivousrättinä, Saramäki vinkkaa.

Kirja on ennen kaikkea herättelevä ja toivoa antava. Asiat eivät muutu hetkessä, mutta vähitellen asenteet ja mielipiteet muuttuvat ja alkavat ohjaamaan käytöstä; idea jalostuu teoksi ja uudesta toimintatavasta tuleekin normi käytäntö.

Saramäki, Rinna: 250 ilmastotekoa, joilla pelastat maailman, 2020, Otava, 188 s.

Onnellisen lopun ystäville

Kirjan nimi antaa osviittaa sisällöstä, *Onnellisten loppujen kerho* -niminen teos ei voi päättyä täysin onnettomasti. Ruotsalaisen **Caroline Säfstrandin** romaani kertoo kolmesta eri elämäntilanteessa olevasta naisesta, jotka kaikki päätyvät samaan kirjoitusterapiaryhmään – Onnellisten loppujen kerhoon. Jokaisella on syynsä tulla kerhoon.

Toiset pelkäävät menneisyyttään ja toisilla on nykyhetkessä vaikeuksia. Elämän tasapaksuuskin voi ahdistaa. Menneisyydessä tapahtunut rikos, muistot lapsuudesta ja ihmissuhteet sekä muut salaisuudet ovat kirjan suola, joiden paljastuminen pitää yllä lukijan mielenkiinnon.

Skåneen sijoittuva teos esittelee pikkukaupunki-idylliä, mikä yhdistettynä sympaattisiin ja samastuttaviin henkilö-hahmoihin jättää lukijalle hyvän mielen.

Säfstrand, Carolina: Onnellisten loppujen kerho, 2022, Karisto, 342 s.

Kuvat on poimittu Otavan kuvapankista
<https://mediapankki.otava.fi/>

Kaksikerran ja Satavan vesihuolto

Saarten vesihuoltoa on järjestetty monella eri tapaa. Puhtaan veden verkostoa on jo paljon, mutta ei kuitenkaan vielä kaikille. Jätevesijärjestelmässä on tehty asukkaiden omia kii-
voratkaisuja tai tukeuduttu saarten vesiosuuskunnan paineviemäriverkostoon. Tämä on ollut kaupungille mieluisa ratkaisu, se on välttynyt vaikealta ja kalliilta verkoston rakentamiselta.

Tähän melko sekavaan järjestelmään puuttui vuonna 2019 ELY-keskus ja vaati tilanteeseen muutosta. Saarilla on jo tiheää asutusta ja vireillä olevan kaavan valmistuttua tullaan tilanteeseen, missä asukastiheys lähenee ainakin paikoittel-
len jo taajama-asutusta. Tämä puolestaan tarkoittaa sitä, että alueelle on lain mukaan järjestettävä kunnallinen vesihuolto. ELY:n tekemää päätöstä ei kaupunki hyväksynyt, vaan valitti asiasta. Ja kuten olemme jokin aika sitten lehdistä lukeneet, korkein hallinto-oikeus hylkäsi kaupungin valituksen.

Mitä nyt on odotettavissa? Kaupungin tulee jotenkin rakentaa vesihuoltojärjestelmä ja asukkaiden on liityttävä siihen.

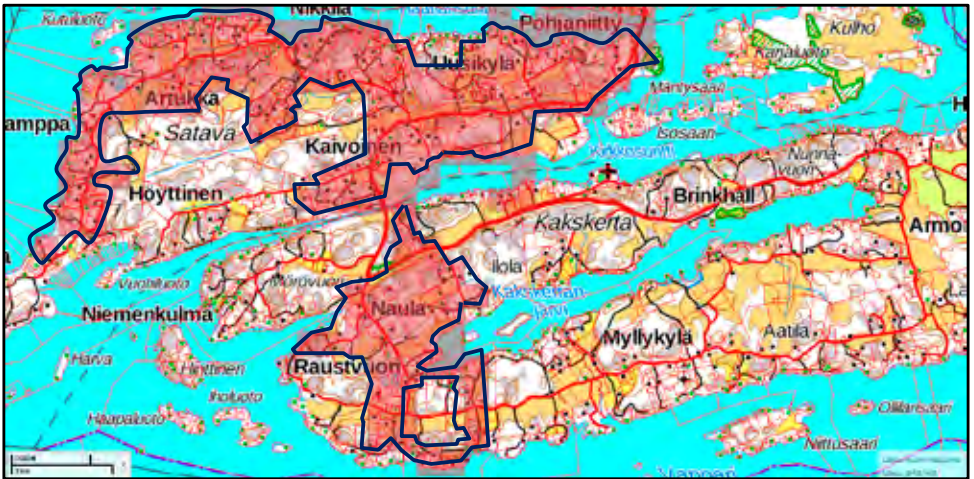
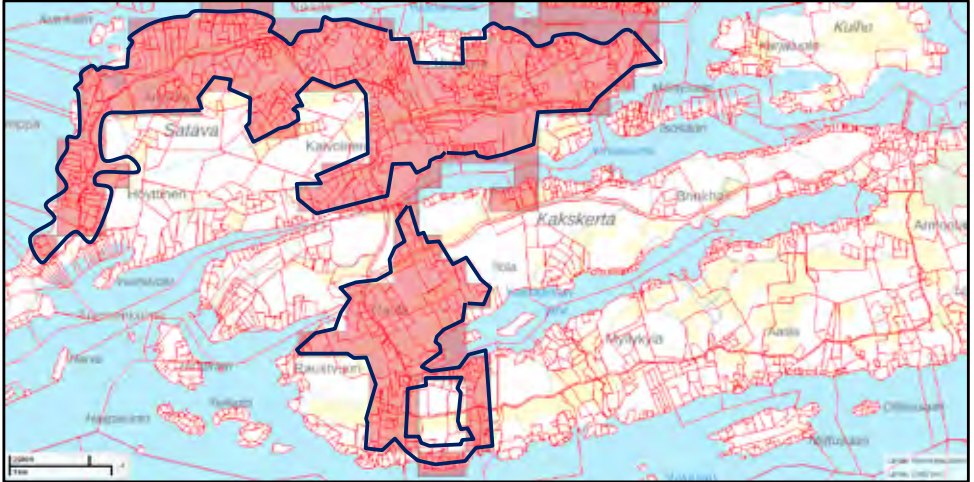
Kaksikertaseura pyysi kaupungilta kannanottoa asiaan ja tässä on kaupungin ympäristölakimiehen Nina Mattilan vastaus:

Kaupunginhallitus on päättänyt 20.3.2023 § 112 korkeimman hallinto-oikeuden päätöksen seurauksena käynnistää vesihuoltolain 8 §:n mukaisten toiminta-aluepäätösten valmistelun koskien ELY-keskuksen määräyksessä rajattuja alueita. Alueellisesti voidaan esittää erilaisia ratkaisuja ja edellytysten täyttyessä toiminta-alue voidaan hyväksyä myös muulle vesihuoltolaitokselle kuin Turun Vesihuolto Oy:lle. Päätösten valmistelu on siis vasta aivan alkuvaiheessa. Vesihuoltolain 8.1 §:n mukaan ennen toiminta-alueen hyväksymistä tai muuttamista asiasta on tiedotettava riittävässä laajuudessa sekä varattava valvontaviranomaisille mahdollisuus antaa lausunto ja alueen kiinteistöjen omistajille ja haltijoille tilaisuus tulla kuulluiksi. Koska osallisia on paljon, kuuleminen järjestetään ilmoittamalla asiasta kaupungin verkkosivuilla ja sanomalehdessä.

1. velvoite Kaskerran ja Satavan alue

Kakskerran ja Satavan saarten osalta järjestämisvelvollisuuden piiriin saatettava sekä toiminta-alueisiin mukaan otettavan alueen tulee kattaa vähintään alla olevaan karttaan sinisellä rajatun alueen sisällä oleva asutus sekä vesihuollon kannalta asutukseen rinnastuva elinkeino- ja vapaa-ajantointiminta. Punaisella rasteroinnilla on merkitty YKR-taajamarajaus.

Kartta 1. Kakskerta ja Satava

Kuten vastauksesta voidaan todeta, alkuvaiheessa vielä ollaan. Kakskertaseura tulee kuitenkin seuraamaan tilanteen kehittymistä ja kerromme siitä jäsenistölle.

Kolme päivää matkantekoa Tuulenkalliolle Vapparin rannalle

”It’s no joke” tuo otsikko.

Tämän kevään muuttolintumme sarjan kesäasukas todella matkaa nuo kolme vuorokautta ja risat päästäkseen lomanviettoon mökille Kaksikertaan Suomeen. Kuuntelija ei meinaa uskoa juttua, joten on otettava kartat esille.

Tottahan tuo kuitenkin on. Matkaajan kotikaupunki on Bruhl, eteläisessä Saksassa, lähellä Heidelbergia. Sieltä eteläisestä Saksasta ajetaan siis ensin päivän matka halki maan, yövytäänkin välillä, kunnes saavutaan Lyypekkiin / Trave-mundeen, jossa päästään Finnlinesin autolautalle ”nukkumaan 2 päiväksi”,

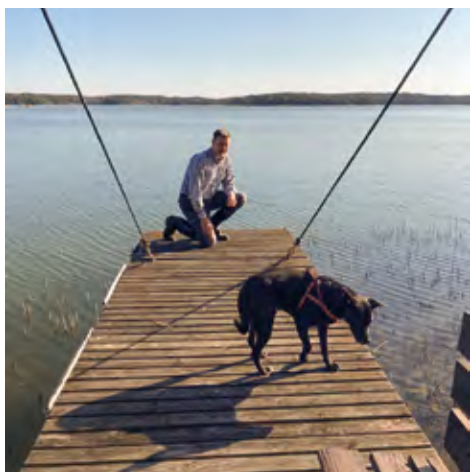

kunnes herätään Helsingissä. Tuo ”nukkuminen” on matkajan oma selostus matkanteosta: mukana kun seuraa rakas koirajäsen Pedro, joka kuulemma vaipuu heti laivalle tultua omaan horrokseensa ja muut tietysti seuraavat mukana.

Loppumatkan ajelu Helsingistä Turkuun ja saarille onkin sitten jo pelkkää iloista odotusta: kohta ollaan Tuulenkalliolla ja loma voi oikeasti alkaa! Hiukan tietysti jännittää mitä perillä löytyy. Onko kohan lumi varmasti jo sulanut? Onko puita kaatunut myrskyssä? Muuta ikävää? Pöh, mitäpä noista, ollaanpa kuitenkin taas täällä omassa paratiisissa, ajattelee tuo tämän kevään muuttolintuperhe.

Tuulenkallion isäntä, Timo Röllinghoff, kertoo miten hänen vanhempansa, suomalainen äiti ja saksalainen isä tapasivat Turussa 50-luvulla, seurustelivat vuoden verran ja avioiduttuaan asettuivat asumaan ja perhettä perustamaan Saksaan. Kolmilapsinen perhe toki vieraili sukulaisissa Suomessa usein vuosien aikana,

Sauvossa ja Rymättylässä mökkeiltiin ja papan Nauticatilla seilattiin saaristossa. 1990-luvulla sitten löytyi se oma paratiisi Vapparinrannalta, missä Timon isä viihtyi kaiket kesät, v. 2008 kuolemaansa asti.

Äitinsä geeniperimän lisäksi uusi isäntä Timo on selkeästi perinyt saksalaisen isänsä innostuksen ”suomalaiseen elämänmenoon”. Tuulenkalliolla on mm. kunniassa aina täysi puuvaja ja rantasauhan lämmitys tapahtuu ainakin 5 kertaa viikossa. Ja komea itse suunniteltu suomalais-saksalainen isännänviiri liehuu salossa koko loman ajan!

Lomailu ei kyllä tässä taloudessa ole selvästikään löhöilyä. Isännän matkassa Suomeen tulivat kumppani Pratsana ja myös Pedro, rescue koira. Muuttolinnuilla kaikilla riittää omia lomatehtäviä. Isäntä korjailee aaltojen ja tuulen pieksemiä laitureita, varmistaa pitkien ulkoportaiden turvallisuuden ja maalailee seiniä, Pratsana pistää sisätiloja talven jäljiltä kuntoon ja siinä sivussa ihastuttaa aivan supermahtavilla itsetehdyillä kevätkääryleillä! Ja Pedro vahtii kallioita ja nuuhkailee ilmaa, selvästi odotellen Myllykylän tuttujen koirakavereiden tapaamista.

Kyselen loman jatkosuunnitelmista. Timo toteaa, että pääasiallinen tavoite on – edelleen - ”to relax and pretend to be busy”. Tosin oman IT-yrityksen etätyö vie aikaa ja myös suomenkielenkurssin loppuun saattaminen nyt kunnialla on haaste: 2 vuotta / 687 päivää

hän on jo puurtanut pienen tovin aamuin-illoin oppiakseen paremmin äitinsä kielen. Ei ole hukkaan mennyt aikansa, nostan hattua. Hyvin pärjää sukulaisien ja naapureiden kanssa, saksalla ja englannilla voi sitten täydentää aukkoja.

Näiden pitkän matkan muuttolintujen toivoo viihtyvän täällä Kaksikerrassa ja Suomen suvessa jatkossakin. Kunhan ei nyt vaan tulisi kauheesti lunta juhannuksena...

Valokuvat Timo Röllinghoff ja Ritva Nummiora.

Komedialla Kaksikerran Nuorisoseuran teatterissa

Parin vuoden hiljaiselon jälkeen Kaksikerran Nuorisoseuran teatterissa saa 12.5. ensi-iltansa kesäinen komedia Saari nimeltä Paratiisi.

Kyseessä on samalla näytelmätekstin ensiesitys, sillä ohjaaja Outi Lindström on kirjoittanut kappaleen varta vasten nuorisoseuralle. Lavalla nähdään sekä ensikertalaisia että kokeineita konkareita. Esityspaikkana on perinteikäs Kaksikerran Seuraintalo.

Esitys sijoittuu vuoteen 1928. Paikkana on Paratiisi-niminen saari Kaksikerran edustalla. Tarmokas Ulla on perustanut apulaisensa Annan kanssa saarelle pensionaatin ja ensimmäiset vieraat ovat juuri saapumassa Turusta höyrylaivalla. Kesänviettoon tulevat intohimoinen perhosharrastaja, englantilainen luonnontieteilijä, matkaopasta kirjoittava

Näytelmäharjoituksiin menossa (vasemmalta oikealle) Rosa Auramo, Jaana Annunen, Antero Paananen, Laura Kosme ja Janita Vesajärvi. Kaikkiaan esityksessä on seitsemän näyttelijää.

toimittaja ja tietysti myös muutama yllätysvieras tuoden mukanaan monenlaista sekasotkua. Vaikka voisi luulla, että Paratiisi-nimisessä paikassa ei mikään voi mennä vikaan, tulee pensionaatin avajaispäivästä todellinen pyöritys.

Esityskausi jatkuu 11.6. asti. Lisätiedot: kaksikerrannuorisoseura.fi ja kaksikerranteatteri@gmail.com

Satava-Kaksikerta Kirppisralli 2023 – 18.6.2023 klo 12-15

Paikka: saaret Satava ja Kaksikerta

Myyjien ilmoittautuminen 15.5.23 mennessä: hanna.mujunen@outlook.com

Myyjä, ilmoita Hannalle seuraavat tiedot:

- 1) myyntipaikan osoite + maksutavat (käteinen, Mobilepay, vai joku muu?)
- 2) nimesi ja puhelinnumerosi (numeroa ei julkaista)
- 3) mitä tuotteita myyt ja erityisjärjestelyt: onko paikalla esim. P-aluetta, useampi myyjä tms.

Huom. Ilmoittautumista ei voi perua 17.5. jälkeen, silloin teemme lopulliset rallin listat ja kartat.

Järjestäjä: Kaksikertaseura ry / Uusin info Facebook-sivuilla: Satava-Kaksikerta kirppisralli

Salmenrannan tilan historialliset vaiheet Kaksikerran Kotiseutuyhdistyksen kotiseutumuseoksi

Salmenrannan tila, missä museorakennuksemme sijaitsee, oli vuotta aikaisemmin kaupan kautta siirtynyt Kaksikerran kunnan omistukseen. Tila sijaitsee Satavan saarella Höyttisten salmen rannalla ja on pinta-alaltaan puolitoista hehtaaria. Huhtikuussa vuonna 1967 kunta lahjoitti kotiseutuyhdistyksellemme tämän luonnonkauniin tilan siinä olevine rakennuksineen. Tilan vanha päärakennus ja lähiympäristö on sittemmin kunnostettu yhdistyksen jäsenten toimesta pääasiallisesti talkootyönä. Kotiseutumuseomme toiminta on tässä yli 200 vuotta vanhassa rakennuksessa varsinaisesti aloitettu vasta vuonna 1984.

Salmenrannan tila on vuonna 1925 erotettu erilliseksi tilaksi Salmelan vanhasta talosta. Tilan omisti alkujaan yhteiskoulun opettaja Aino Alexandra Granbom, sittemmin sairaanhoitaja Sanelma Vilhelmiina Maria Granbom aina vuoteen 1943 saakka, jolloin tila siirtyi testamentin kautta kotiapulaiselle Helmi Vilhelmiina Lempinen. Hänen hallussaan tila oli kaksikymmentä vuotta, jonka jäl-

leen Kaksikerran kunta vuonna 1963 osti tilan ja lahjoitti sen myöhemmin Kaksikerran Kotiseutuyhdistykselle. Rakennusta oli edellä mainittujen omistajien aikana käytetty pääasiallisesti kesäasuntona. Tilan puutarha oli vanhojen tietojen mukaan kesäisin hyvin kaunis monine istutuksineen.

Salmelan tila, johon Salmenrannan tila aikoinaan kuului, tunnetaan jo 1500-luvun loppupuolelta, jolloin Satavan verokunnan kylien luku oli noussut neljääntoista, mukaan lukien Kaivoisten kylä. Vanhat asiakirjat kertovat, että Kaivoisten perustettiin vuonna 1557 Juhana Herttuan valtuutuksena Salmen ja Kreivilän tilojen maille. Turun tullikirjuri Henrik Raamin tiedetään olleen tämän suurtilan ensimmäinen omistaja. Tilasta tuli vuodesta 1590 ratsutila, jolle vuodelta 1656 oleva maakirja asetti kaksi ratsumiestä hevosineen. Ajan tavan mukaan tilasta käytettiin nimitystä rustholli. Salmela säilyi eräänä osana Kaivoisten yksinäistalosta yli 200 vuotta, monen omistajan aikana. Sama koskee myös

kaikille hyvin tunnettua Marielundin tilaa, jonka vaiheita tarkoin kuvataan sen vuonna 1972 julkaistussa historiikissa.

Salmelan talon myöhemmistä vaiheista tiedetään, että koko silloinen tila käsitteäen noin 29 hehtaaria rakennuksiin siirtyi kauppakirjalla turkulaisen liikemiehen Kaino Konstantin Granbomin omistukseen vuonna 1916 ja lohkotettiin Kaivoisten yksinäistalosta elokuun 17. päivänä 1918. Kuten aikaisemmin on mainittu, suoritettiin lohkominen vuonna 1925 silloisen omistajan Aino Granbomin toimesta. Tila jaettiin siis kahteen osaan, jolloin syntyi Kakserran kotiseutuyhdistyksen hallussa oleva Salmenrannan tila RN:o 118b, jonka nykyinen kiin-

teistötunnus on 853-438-0001-0163-E. Salmelan talo on sittemmin vaihtanut omistajaa muutaman kerran. Salmelan tilan päärakennus on purettu ja samalle paikalle on rakennettu vuonna 2018 täsmälleen samanlainen uusi rakennus. Talon nykyinen omistaja on nuorisotyön ohjaaja Suvi Pulkkinen.

Museorakennuksemme tiedetään olevan vanhan Salmelan tilan päärakennus. Tarkkaa valmistumisvuotta ei ole tiedossa, mutta voimme hyvällä syyllä uskoa sen olevan yli 200 vuotta vanha. Rakennustapa ja siinä käytetty puuaine todistavat sen. Rakennukseen ja sen ympäristöön on vuosien varrella luonnollisesti tehty erilaisia muutoksia mutta entisaikojen talonpoikaismiljöö on onneksi säilynyt aina meidän päiviimme saakka.

Puutarhassa kasvaa hedelmäpuita ja erilaisia jalopuita kuten tammia, lehmuksia, vaahteroita, saarnia sekä pähkinäpensaita. Alueen kautta johtaa vanha yhteistie salmen rantaan. Tie on nyttemmin jo umpeen kasvanut. Tien päässä on aikoinaan ollut Höyttisten salmen yhteinen laivalaituri, johon Turusta tulleet vuorolaiset pysähtyivät. Rantaa pitkin itään johtaa niin kutsuttu Runebergin polku Marielundiin ja edelleen vanhaan pappilaan, jossa kirjailijan tiedetään usein käyneen nuoruudessaan.

Tekstin Kaksikerran Kotiseutuyhdistykselle on kirjoittanut vuonna 1984 Robert Ramberg, päivittänyt vuonna 2018 Olli Säilä.

Kaksikerran Kotiseutuyhdistys tänään

Kaksikerran Kotiseutuyhdistys sijaitsee Satavan saarella omalla n. 2 ha tontilla.

Toiminta on muuttunut vuosien myötä, mutta talkoohenki ja hyvä yhdessäolo ovat olleet yhdistyksemme voimavara. Siitä upea talkootyönäyte, ikkunoiden korjaus ja talon ulkomaalaus.

Juhannuksena vietetään perinteistä kesäjuhlaamme Museotorpalla, siniristilippu nostetaan salkoon ja lauletaan lippulaulu.

Kesämyyjäiset ovat yksi keskikesän tapahtuma. Kuuluisa mansikkaleivos kahvin kera maistuu vierailijoille, ruletti pyörii, lapsille satupuu ja musiikki viihdyttää.

Syyskirppis on ollut myös nousussa.

Joulu on torpalla antoisa tapahtuma, missä torppa on koristeltu kauniisti joulun taikaan. Yhteistyössä on mukana saarten eri yhdistyksiä, talkoolaiset tuovat limppuja, kakkuja ym. myyntiin.

Toiminta Kotiseutuyhdistyksessä on erittäin arvokasta ja sitä kunnioitetaan. Toimintaan mukaan tarvittaisiin myös nuoria, jotta tämä vuosia jatkunut perinne edelleen jatkuisi.

Tänä vuonna olemme ottaneet päävastuun tulevista Kaksikertapäivistä. Tervetuloa mukaan kaikkien saarten yhdistysten yhteiseen tapahtumaan!

Kaija Väisänen

Kotiseutuyhdistyksen puheenjohtaja

Pirjo Laakso-Salmi

Kotiseutuyhdistyksen varapuheenjohtaja

KAKSKERTAPÄIVÄT 2023

”Tunne kotiseutusi”

Perjantaina 30.6. klo 17.00 alkaen

Päivien talkoot: osastot, myyntipaikat,
penkit, lavan koristelu ym.

PÄÄTAPAHTUMA

Lauantaina 1.7. klo 11.00-15.00

11.00-11.45	Musiikkia ja laulua Leo Lappalaisen johdolla
11.45	Päivien juontaja esittäytyy: Ilmaisutaidon näyttelijä, ilmaisutaidon opettaja, komedienne Tuija Piepponen
12.00	Päivien avaus Kakserran Kotiseutuyhdistyksen puheenjohtaja Kaija Väisänen
	Musiikki: Myrskyluodon Maija
12.15	Päivien juhlapuhe Kansanedustaja Saara-Sofia Siren
12.30	Juontoa ja musiikkia
12.45	Yhdistysten esittely Tuija Piepposen johdolla
13.00	Taustamusiikkia, ruokailu, Museotorppaan ja osastoihin tutustumista
13.45	Kakskertalaulu
	Laulu Jaana Majatie, säestys Rami Aaltonen
	- Kakserran käräjät
	- Vuoden kakskertalaisen julkistaminen
14.20	Juontoa ja musiikkia Samba Carioca esiintyy
14.45	Päivien päätös ja kapulan vaihto:
Kakserran Kotiseutuyhdistyksen puheenjohtaja luovuttaa kapulan seuraavalle järjestäjälle
Varsinais-Suomalaisten laulu

Sunnuntai 2.7. klo 17.00

Konsertti Kaks Kerran kirkossa

FANFARE FESTIVO

Trumpetisti Reijo Borman ja urkuri Julia Tamminen musisoivat.

Ohjelmassa on sekä tutut klassikot että vähemmän tunnettua musiikkia.

Konsertin kesto on noin 50 min. ja se on osaa Martinseurakunnan

Suvi soi -kesämusiikkisarjaa.

Konsertin jälkeen kahvit kirkon pihapiirissä. Tarjoilun hoitaa Kaks Kerran Kotiseutuyhdistys.

Siniristiliput salkoon päivien kunniaksi!

Pysäköinti Kaks Kerran tien toiselle puolelle vanhan koulun kentälle, opasteiden mukaan. TaxiDatasta Ismo Kaskimäki kuljettaa liikuntarajoitteiset tapahtumapaikalle. Bussi 15 pääset tapahtumapaikalle. Haliberni paikalla.

Kysy Kaks Kerrasta

Monolaiset asiat askarruttavat meitä saarelaisia. Kaks kertaseurakin saa aika ajoin kyselyjä, mitä tai miksi jokin asia on niin kuin on? Näille kysymyksille on avattu oma palsta, jossa pyrimme selvittämään ja löytämään vastauksia näihin kysymyksiin.

Tämän kertainen lukijakysymys koskee Höyttisten salmen ruoppausta. Kysymyksen lähetti Mikko Lehtonen, Kaks kerran pitkäaikainen asukas:

” Olen paljon pohtinut mielessäni Höyttisten salmen nykyisen kapean, matalan ja ruovikkoisen vesialueen ”entistä elämää,” mm aikaa, jolloin saarillemme ei vielä ollut varsinaisia maanteitä Turun keskustasta asti.

Laivaliikenne hoiti kulkemisen saarille, mutta mitä reittejä pitkin? Ja jos Höyttisten salmi oli käytössä, miten sen umpeenkasvu saatiin pysäytettyä? Tuskin mies ja lapio periaatteella, kun väylän on varmaan täytynyt olla ainakin 10 m leveä ja 3 m syvä? Mikä taho työn teki, koska ja miten? Padottiinko salmi osiin? Liittykö Venäjän sotilastyövoima tähän jotenkin?

Mielenkiintoista olisi tietää näistä asioista vähän enemmän, kuten tämän

salmen erilaisten lauttojen ja siltojen ajoistakin.”

Vastaus Kaarin Kurri:

Vanhimmat Kaks kertaa ja Satavaa sivunneet laivareitit Turkuun kulkivat Airiston ja Vapparin sekä Pitkänsalmen kautta. Myös leveä ja syvä Haarlansalmi tarjosi luontaisen väylän Kirkkosalmen suun-

taan. Höyryvoimalla kulkenut matkustajalaivaliikenne yleistyi 1800-luvun jälkipuoliskolla. Yritteliäät laivurit tarjosivat kesäkaudella myös erilaisia huviretkiä saaristoon, mutta ennen kaikkea rannoil-

le kohonneet kesähuvilat lisäsivät painetta säännöllisen laivareittiverkoston ulottamiseen myös Höyttisten salmeen – Maijan Mulkun sunttiin – kuten sitä suuren kiven mukaan vielä 1800-luvun lopullakin kutsuttiin.

Hirvensalon Latokarin edustan ruoppaus käynnissä 1910-luvulla. Etualalla näkyy kaupungin ruoppaaja, mahdollisesti Kaivaja. Kaupungin satamaja ruoppaustoimikunnalla oli tuolloin käytössä ainakin kolme nostajaa. Ketjukaivuri Karhu ja paternosterlaite Kaivaja olivat isompia kuin Nostaja, jota käytettiin ahtaissa paikoissa, kuten jokivarressa ja Höyttisten suntissa. Kauhoilla nostettu lieju kuormattiin joko vieressä odottaneeseen proomuun tai ohjattiin luiskamaisiä rakennelmia pitkin läjitysalueelle. Turun laivaväylien ruoppaustoimen myötä on mm. syntynyt vuosikymmenten kuluessa koko taustalla näkyvä satama-alue. Kuva Turun museokeskus (Finna.fi). ↙

Talvella 1902–1903 syvensivät Kakkerran, Satavan ja Paraisten joen kiinteistönomistajat omalla kustannuksellaan Höyttisten salmea. Maaliskuun lopulla lehdissä kirjoitettiin, että työ oli vaatinut

Eskilstunalainen konepaja mainosti Teknikern-lehdessä 1900-luvun alussa ahkerasti erilaisia ruoppaajia (mudderverk). Suomeksi niitä kutsuttiin nimellä mutaaja. Teknikern 10.5.1905. Kansalliskirjasto, digi. ↓

MUNKTELLS MEK. VERKSTADS A.-B.
ESKILSTUNA

ÅNGMUDDERVERK

tillverkas af olika typer, såsom paternoster och en-akopiga, paternosterverk i för-
enlig med sprätledning för muddrets förföring genom sör af ända till 500 meters
längd, sug- och sprutverk för uppföring från pinnas eller arbete direkt från sjö-
bottnen, järnpinnar med bottneluckor för muddrets transport och tömning i sjön, alla
af tidstiligaste och rationellaste konstruktion, grundad på mångårig erfarenhet från skilda
platser med botten af olika art, beskaftenhet, elevatorer fasta såväl som flytande, grabb-
mudderverk, exkavatorer (torrgräfvare), Kanaigräfvare m. m.

I. s. m. 1903 års utgång hafva 37 mudderverk af olika storlekar och konstruk-
tioner, värdande i pris från 15 000 till 122 000 kronor styck, af oss levererats till
olika delar af vårt land, äfven som till Finland, Ryssland och Danmark.

Utvecklingen af denna vår specialtillverk-
ning framgår af tillverkningsvärdena för följande
10-årsperioder, som hafva varit:

Åren	1890-1899	1880-1889	1870-1879	1860-1869	1850-1859
Kr.	70 450	131 600	374 010	383 470	1 905 960

För undersökningar
på platsen vid uppgrä-
rande af lämpligaste
förlägg sändes på be-
gåran erfaren ingenjör.

suurin piirtein 110 mies- ja 40 hevostyöpäivää. Toimenpiteen ansiosta saattoi moottoriluuppi Ålö ajaa jatkossa Turun ja Paraisten väliä Höyttisten salmea pitkin. Näin reitti avasi yhteyden lukuisille huviloille ja muille vuokrattaville kesäasunnoille. Västra Finlandin lehtijutussa ei kerrota, kuinka työ organisoitiin ja räjäytettiinkö Maijan mulkku tässä yhteydessä, mutta todennäköisesti se jouduttiin poistamaan.

Höyttisten salmen ”mutausta” jatkettiin keväällä 1909 Höyrylaivaosakeyhtiö Wapparnin toimesta. Yhtiö anoi syksyllä 1908 Turun kaupungilta saavansa käyttöönsä ruoppaustyötä varten ”mutavärkin”, Nostajan. Rahatoimikamarin päätöksen mukaan Nostaja vuokrattiin kahdeksi viikoksi (14 päivää) 35 markan päivähintaan. Luonnollisesti vuokraajan edellytettiin vastaavan kuluista, mahdollisista vahingoista sekä vakuutuksesta. Satamaja ruoppaustoimikunnan Nostaja oli höyrykäyttöinen paternosterlaite.

Ångslupen ÅLÖ.

Till allmänhetens kännedom meddelas, att ovanstående Ångslup, som under vintern erhållit ny inredning, kommer att upprätthålla trafik & linien **Antila-Höytis-Marielund-Brinkhall-Lill-Haarla-Vihtilä-Prestholm-Åbo**, med en morgontur till staden (anl. 9 f. m.), samt två utgående turer omkr. kl. 3 och 6 a. m.

Biljettpriisen äro: till bryggor mellan staden t. o. m. Prestholm 50 p., till övriga bryggor t. o. m. Marielund 60 p., till Höytis och vidare 75 p.

Rabattbiljetter i kuponger om 50 st. med 10 % rabatt. 8392

Närmare framdeles.

Ångbåtsaktiebolaget WAPPARN.

Höyrylaivaosakeyhtiö Wapparnin ilmoitus Ålön aikataulusta ja reitistä. Åbo Underrättelser 28.4.1904

Satavan ja Kaks Kerran välille rakennettiin kiinteä silta vuonna 1931. Sen myötä Höyttisten salmen matkustajalaivaliikenne loppui ja reitti jäi pienten huvineiden käyttöön. Kunnostusta ei kuitenkaan ole lopetettu ja mm. 1970-luvulla kaupunki ruoppasi salmea Kaks kertaseuran aloitteesta.

Höyrysluuppi Ålö puskee Höyttisten salmea vuonna 1912 kohden Marielundia. Kaks kertaseura/Turun museokeskus.

Kysymys, joka koskee Kaks Kerran alueen lautaliikennettä ja aikatauluja, on liian iso tämän palstan rahkeisiin. Toivottavasti voimme palata aiheeseen tulevis- sa 2X-lehden artikkeleissa.

Tapahtumakalenteri 2023

Toukokuu

su 7.5. kello 12 Patikkaretki Nunnavuorelle, lähtö Brinkhallin uimarannan pysäköintialueelta

su 21.5. kello 12 messu ja kaatuneitten muistaminen Kaksikerran kirkon sankarihaudoilla.

Kesäkuu

Neulomakerho pitää **laiturineulojaiset joka toinen tiistai** aikavälillä 6.6.-1.8. kello 18-20; ohjeet ja paikat kotisivuilla.

Pyöräillen tai kävellen; kesä- ja heinäkuussa **liikunnallisia tapaamisia** ennalta sovituissa kohteissa niin, että jokainen saa tulla paikan päälle omalla tyylillään kävellen, pyöräillen, juosten tai vaikka meloen. Treffipaikat ja ajat:

ti 13.6. pyöräily/kävely kello 19, treffit Hyyritiläntien laavulla

ti 27.6. pyöräily/kävely kello 19, treffit Harjattula Juhokusti

ti 11.7. pyöräily/kävely kello 19, treffit Ekvallan uimarannalla

ti 25.7. pyöräily/kävely kello 19, treffit Hirvensalossa Maanpääntien päässä bussin kääntöpaikalla

su 18.6. kello 12-15 Satava-Kaksikerta -Kirppisralli

Heinäkuu

la-su 1.-2.7. Kaksikertapäivät Museotorpalla, ks. erillinen ilmoitus tässä lehdesssä

ti 4.7. kello 17-18 kesäkirjapiiri samassa paikassa kuin päivän laiturineulojaiset

Elokuu

la 26.8. kello 13-15 Myllyjuhla Nikkilän myllyllä Satavassa, musiikki Jari Hauninen & kni, illalla elotulet Satavan sillalla

Syyskuu

Neulomakerho parittomien viikkojen tiistaisin 12.9.-5.12. kello 18-20 Kaksikertatalolla.

Kirjapiiri kokoontuu kerran kuussa tiistaisin 26.9., 24.10. ja 21.11. klo 17 Kaksikertatalolla

Patikkaretki saarten maisemissa, paikka ja ajankohta vielä avoin

Lokakuu

su 22.10. kello 12-15 vietetään **Sadon-korjuupäivää** Kakskertatalolla teemana lähiruoka. Paikalla kädentaitajia (soppatarjoilua).

Marraskuu

Retki joulumarkkinoille/ kädentaitomessuille

Kranssikurssi Bloomworks/Flör

Joulukuu

ke 6.12. kello 12 Itsenäisyyspäivän **kirkko** ja seppeleen lasku sankarihaudoille Kaksikerran kirkolla, kahvit Hennalassa

Perinteinen joululounas Hirvilammella

Kauneimmat joululaulut Kaksikerran kirkossa, glögi ja pipari huoltokatoksella

Lasten kauneimmat joululaulut Kaksikerran kirkossa

Muutosten, tarkennusten ja lisäysten johdosta seuraa kotisivujamme www.kaksikertaseura.fi.

Kaksikertatalo poistuu käytöstämme, joten erityisesti sinne merkityt tapahtumat saattavat siirtyä muualle.

Halutaan ostaa mökki tai tontti Kaksikerranjärveltä.

Kaikenkokoisia ja -kuntoisia kohteita voi tarjota. Mökkiä etsitään omaan pitkäaikaiseen käyttöön, joten oikean kohteen löytyessä olen siitä myös valmis oikean markkinahinnan maksamaan.

Jos itseltäsi tai tutultasi löytyy mahdollisesti myynnissä oleva mökki Kaksikerranjärveltä, olethan rohkeasti yhteydessä:

Rasmus Rantanen
0505126185
rasmus.rantanen@yahoo.com

Kesämuistoja

Tulevissa lehdissä tullaan kertomaan ja kartoittamaan saarelaitten kesämuistoja. Tällaisia ovat mm. uimakoulut, joita järjestettiin kummassakin pääsaarella monina vuosina ja useissa paikoissa, sekä rippileirit. Esi-

makua näistä saadaan seuraavasta kuvasta, mikä kuvaa uimakoulua Nikkilän rannassa 1950-luvulla. Kuva löytyy Kaksikertaseuran arkistosta Turun museokeskuksesta.

Kukat kesän juhliin
lähikukkakaupastasi!

0400 284882

voikukka@voikukkaflowershop.fi

www.voikukkaflowershop.fi

Stålarminckatu 33, 20810 Turku

Tervetuloa!

Satavarakenne Oy

SATAVAC.fi - Jo vuodesta 1997

**Olemme korjausrakentamisen
ammattilaisia**

Meiltä:

- Rappaukset
- Saneeraus- ja muutostyöt
- Kattojen huollot ja korjaukset
- Kattojen pesut, pinnoitukset
ja maalaukset
- Sauna- ja kylpyhuoneremontit
- Kosteusmittaukset
- Kaivuutyöt

**Myös saari-
kohteet!**

OTA YHTEYTTÄ

0400-466700 | info@satavarakenne.fi

Hyvää kesää oman saaren kaupasta!
Nähdään Delissä! Terveisin kauppiasi Anni

Aamunkoitonkatu 1
20900 Turku

**PALVELEMME
SINUA**

MA-PE KLO 7-22
LA KLO 8-22
SU KLO 10-22

PIHATALKKARI

T;mi Ismo Kaskimäki
Suoritan Kaksikerta / Satava – alueella
”pihatalkkari” – töitä.

Huom, talonmiespalvelumaksuista saa
tehda kotitalousvähennyksen verotuksessa!

Esim. pihasiivoukset, nurmikon leikkuut,
polttopuut, pihakalusteiden huollot,
lumityöt, ikkunoiden pesut ja vaikka
asioilla käynnit!

Palveluksessanne
Ismo Kaskimäki
puh: 0400-520181
ismo.kaskimaki@gmail.com

Taksipalvelun saat edelleen
samasta numerosta!

MARTEKKA OY

Rantaruonankatu 4
21100 NAANTALI

**RAKENTAMISTA
AMMATTITAIIDOLLA**

Jukka Ronkanen 0400 536 987
e-mail jronkanen@jippii.fi

Antti Laakso 0400 545 987
e-mail anttilaakso7@gmail.com

LAATUMERKIT SPORTTIKONEELTA

ETUSI YLI 1000€

HUSQVARNA R 214TC COMFORT EDITION

SIS. LEIKKUUPÖYDÄN

• LEIKKUULEVEYS 94cm

3 995,-

(SVH. 4 999,-)

RAHOITUKSELLA

0%

KORKO

TOHATSU MFS3.5CS

- KEVYT JA NÄPPÄRÄ
- AITO JAPANILAINEN

750,-

(SVH. 1 150,-)

STIHL GTA 26 SETTI

- TODELLA KÄTEVÄ
- PAINO VAIN 1,2 kg

149,-

(SVH. 179,-)

ASPEN PIENKONEBensiini RAJOITETTU ERÄ!

3KPL / 9,99,-

MAX.12KPL

HUSQVARNA 120i, 12"

- HELPPOKÄYTTÖINEN
- PÄÄSTÖTÖN

Sis. akku ja laturi

295,-

(SVH. 379,-)

ERÄ

STIGA MULTICLIP 547 S

- ITSEVETÄVÄ
- LEIKKUULEVEYS 45 CM

399,-

Hallimestarinkatu 4

20780, Kaarina

Puh. (02) 721 1500

kaarina@sporttikone.fi

sportti
myynti • huolto • varaosat
kone.fi

KAARINA • LAHTI • LOHJA • LOIMAA • SALO • SOMERO • TUUSULA

HUOLTO- JA VARA-
OSAPALVELU

VERKKOKAUPPA
AVOINNA 24/7

Aurinkopaneelit paikalliselta asiantuntijaltasi

Yhteydenotot:

Walter Bertof
walter.bertoft@powera.fi
Puh: 045 148 4000
www.powera.fi

Ilmoita yhteydenoton yhteydessä "kevätkoodi walter"
ja saat 200€ ylimääräisen alennuksen voimalastasi

Tarjous voimassa 30.9.2023 asti.

Takuulla laadukasta työtä Markkinoiden pisin takuu!

- Vesikattoremontti
- Vesikattomaalaus
- Ulkoverhousremontti
- Ulkomaalaus
- Ikkuna- ja oviremontti

PEKKA AHO

Puh. 0400 898 909

www.kymppiremontit.fi

 Löydät meidät
Facebookista!

Lähetä
tai nouda
paketit
helposti
meiltä!

Vanha Kaksikerrantie 1, p. 0207 513 860

Palvelemme: ark. 7-22, la 7-22 & su 10-22

www.k-supermarket.fi

Puhelun hinta 0207-alkuisin numeroin lankapuhelimesta 8,21 senttiä/puh. + 6,90 senttiä/min. (sis. alv 24%) ja matkapuhelimesta 8,21 senttiä/puh. + 14,90 senttiä/min. (sis. alv 24%)

**TURKU
ENERGIA**

Käännä katse huomiseen. Valitse kotiisi kestävän kehityksen ratkaisut.

Lataa sähköautosi turvalli- sesti omasta latauspisteestä

Meiltä saat sähköautosi lataamiseen kotona kaiken tarvittavan: kartoituksen, sopivan latauslaitteen ja asennuksen.

turkuenergia.fi/latauspiste

Asennettuna alk.
1 510 €

Asennettuna alk.
7 500 €

Hanki kotimaiset aurinko- paneelit ilman asennushuolia

Energiakumppaninasi räättälöimme juuri sinulle sopivan aurinkopaneeliratkaisun ja palvelemme myös asennuksen jälkeen.

turkuenergia.fi/aurinkopaneelit

TURUN
SÄÄTÖLAITE- JA POLTINHUOLTO OY

- Öljylämmityslaitteistot
- Kiinteistöautomaatio
- LVI- työt

Arttu Tuomi 044-991 810

Juho Tuomi 040-125 2999

www.saatolaite.fi

Rami Koivunen Palvelut Ky

Puh. 0400 527 930

Raustvuorentie 104, 20960 Turku

Mökki- ja laituriremontit | Purku- ja rakennustyöt
Terassi- ja pihatytöt | Puunkaadot

Jätevesijärjestelmät avaimet
käteen toimituksena!

LAITETAAN JÄTEVESIASIAT KERRALLA KUNTOON!

Paikallisen jätevesikumppanisi Suomen Pihakaivo Oy:n kautta **kotimaiset jätevesijärjestelmät, suunnittelu ja asennus** - kaikki yhdestä paikasta!

Suomen Pihakaivo Oy
p. 040 1784445
www.pihakaivo.fi

PIPELIFE

OLETKO JO VALMIINA KESÄÄN!

Husqvarna
KEVÄTTARJOUS!
3.890 €
(sh. 4.999 €)

Husqvarna R214TC Comfort Edition

Suosituin malli nyt uudistettuna! Uudistettu korkeaselkäinen, mukava istuin ja pehmustettu ohjauspyörä. Tehokas 2-sylinterinen moottori, 94 cm leveä yhdistelmäleikkuulaite. Leikkuulaitteen huoltoasento helppoon puhdistukseen.

HUSQVARNA TYÖNNETTÄVÄ RUOHONLEIKKURI.

Husqvarna
379 €
(sh. 449 €)

Husqvarna LB146

Silppuava, maksimikoko 500 m²
Ergonominen, helposti taitettava
työntöaisa korkeudensäädöllä.

Husqvarna 216T AWD

**AJOLEIKKUREIDEN
VAIHTOKAMPANJA!**

**HYVITÄMME
VANHASTA
VAIHDOS!**

Tuo vanha ajettava vaihdossa – **SAAT VÄHINTÄÄN 1000 € ALENNUKSEN** uuden nelivetoisen Husqvarna-ajoleikkurin hinnasta! Kuljetuspalvelu tarvittaessa – KYSY LISÄÄ!

KYSY LISÄÄ JA PYYDÄ TARJOUS AUTOMOWER®-ROBOTTI-LEIKKURISTA ASENNETTUNA!

Meiltä saatavilla myös CARE
käyttö- tai huoltoturvaa laitteellesi.

Husqvarna
1.249 €
(sh. 1.399 €)

Husqvarna Automower® 305

Kompakti ja sopii täydellisesti
pienempiin, monimutkaisem-
piin puutarhoihin (koko max.
600 m²).

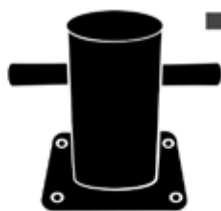

**TRAKTORI
KONE**

MYynti - HUOLTO - VARAOSAT
Orivedenkatu 9, 20380 Turku
ark. 8 -16.30 - p. 020 7466 703
www.traktorikone.fi

Kaikki hinnat sis. alv 24 %. Tarjoustuotteita vain rajallinen määrä. Tarjoukset voimassa niin kauan kuin tarjoustuotteita on varastossa tai toimituksessa.

TASOKAS LAITURIT

Tasokas laituri rantaasi!

Tilaa ilmainen katselmus ja suunnitellaan yhdessä unelmiesi ranta!

WWW.LAITURITTURKU.FI / 040 568 3081

SALONEN

Satavarakenne Oy

SATAVAC.fi - Jo vuodesta 1997

KODIN KAIVUUTYÖT

- **PIHOJEN MUOTOILUT**
- **SALAOJAT**
- **PIHOJEN LAATOITUKSET**
- **MULLAN LEVITYKSET**
- **TÄYTEMAAT**

MEILTÄ LÖYTYY KONEET NIIN

ISOMPAAN KUIN PIENEMPIINKIN MAATÖIHIN

☎ 0400 466 700

✉ info@satavarakenne.fi

Kakskertatalo on ainakin toistaiseksi poistumassa Kakskertaseuran ja partiolippukunta Kakskerran Kaksoispisteen käytöstä. Talolla tehdään laaja remontti, minkä jälkeen talon vuokraustilanne arvioidaan uudelleen.

Korjausten kustannusvaikutus vuokraan saattaa nostaa vuokran niin suureksi, että ilman kaupungin reilua vastaantuloa yhdistysten rahkeet eivät riitä talon uudelleen vuokraukseen.

Korjauksen alkamisesta ja laajuudesta ei vielä ole tarkkaa tietoa, mutta edessä olevalla kesäkaudella talon käyttö omassa toiminnassamme on vähäistä, se tapahtuu pääosin muualla kuin talolla.

Muut varaukset ja tiedustelut:
Outi Kauppi, 040 567 7946,
kauppi@netti.fi.

KAKSKERRAN SEURAIN TALO

Viihtyisä perhejuhlien pitopaikka

Tilaa 130 henkilölle Tiedustelut puh. 0503479918
Samppaantie 90, 20960 TURKU (Satavan saari)

2X - lehden toimitus

Julkaisija: Kakskertaseura ry

Päätoimittaja:

Raimo Västinsalo

raimo.vastinsalo@gmail.com

044 337 7541

Toimitussihteeri:

Jarkko Koskinen

jarkko.i.kos@gmail.com

0400 822 855

Taitto ja ulkoasu: Malla Avenius / Painola

Painopaikka: Painotalo Painola

T. Nieminen Oy

Ilmoitushinnat ja ilmoitusten koko (mm)

1/1 takakansi väri	300 €	148 x 168 + 3 mm leikkuuvarat
1/1 sisäsivu väri	250 €	148 x 210 + leikkuuvarat tai 138 x 199
1/1 sisäsivu musta	200 €	kuten yllä
1/2 sisäsivu väri	150 €	vaaka: 148 x 103 + leikkuuvarat tai 138 x 97 pysty: 72 x 210 + leikkuuvarat tai 68 x 199
1/2 sisäsivu musta	120 €	kuten yllä
1/4 sisäsivu väri	100 €	pysty: 68 x 97 tai vaaka: 138 x 46
1/4 sisäsivu musta	60 €	kuten yllä

Kakskertaseura ry

Kakskertaseura ry c/o Raimo Västinsalo
Mäkivaarankuja 34 , 20960 Turku
kakskertaseura@kakskertaseura.fi
www.kakskertaseura.fi
Y-tunnus 3034542-1
Seuran tilinumero FI20 5711 2740 0121 04

Hallitus

Raimo Västinsalo, puheenjohtaja
Mäkivaarankuja 34, 20960 Turku
raimo.vastinsalo@gmail.com,
puh. 044 337 7541

Seppo Muurinen, varapuheenjohtaja
Monnoistentie 5, 20960 Turku
muurinens@gmail.com
puh. 258 7805, 0400 763 822

Jarkko Koskinen, sihteerä, rahastonhoitaja
Peltolantie 6 D 124, 20720 Turku
jarkko.i.kos@gmail.com
puh. 0400 822 855

Mika Eklund
mikae@live.fi

Piia Kramsu
piia.kramsu@jelpekon.fi
puh. 040 779 1069

Hanna Mujunen
hanna.mujunen@outlook.com

Juha Mäki
juhamaki@jussinpesu.fi
puh. 0400 521 103

Riina Tuokko
riina.tuokko@gmail.com
puh. 0500 780 547

Pasi Vaimala
pasi.vaimala@pp.inet.fi

Sakari Itähaarla
sakari.itahaarla@gmail.com

Liity jäseneksi!

Seuran varsinaiseksi jäseneksi voi hakea kotisivuiltamme www.kakskertaseura.fi löytyvällä lomakkeella. Samassa taloudessa voi olla vähintään yhden pääjäsenen lisäksi haluttu määrä sivujäseniä. Seuran jäsenkirjeet ja kokouskutsut sekä 2X-lehti postitetaan pääjäsenelle. Sivujäsenet ovat pääjäsenen tavoin seuran täysivaltaisina jäseninä oikeutettuja osallistumaan seuran toimintaan ja päätöksentekoon.

Kuva: Pirjo Koskinen.

Kaksikertaseuran myyntituotteet

Raimo Narjus:

KAKSKERTAA KIERTÄMÄSSÄ

Eilen ja tänään

ISBN 952-90-6669-4 Serioffset 1995, 240 sivua

Myyntipaikat:

Antikvaarinen Kirjakauppa Kvariaatti, Tapani Vinkala (seuran suoramyynä) Hämeenkatu 16, 20500 Turku

Turun Kansallinen Kirjakauppa, Linnankatu 16, 20100 Turku

KAKSKERTA 2

Saaret, ihmiset, vaiheet

ISBN 951-595-013-9 Gummerus 1995, 239 sivua

Myynti:

Piia Kramsu p. 040 779 1069 ja

Kaksikertaseuran tilaisuudet ja tapahtumat

ISÄNNÄNVIIRI Kaksikerta -viirejä

iso viiri 50 x 450 cm 80 €

pieni viiri 40 x 350 cm 70 €

Myynti:

Piia Kramsu p. 040 779 1069 ja

Kaksikertaseuran tilaisuudet ja tapahtumat

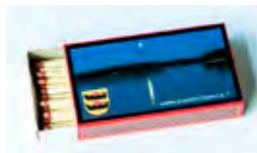
VILLASUKAT

Kaksikerran väreihin kudotut sukat, saatavana eri kokoja, aikuisten sukat 35 €, lasten sukat 20 €

Myynti:

Piia Kramsu p. 040 779 1069 ja

Kaksikertaseuran tilaisuudet ja tapahtumat

TAKKATIKKURASIA

Hinta: 4 €/rasia tai 10 €/3 rasiaa

Myynti:

Piia Kramsu p. 040 779 1069 ja

Kaksikertaseuran tilaisuudet ja tapahtumat

KAKSKERRAN VAAKUNA -tarrat

Hinta 3 €, tarran koko 10,5 x 9 cm

Myynti:

Piia Kramsu p. 040 779 1069 ja

Kaksikertaseuran tilaisuudet ja tapahtumat

Saaristoapteekki palvelee 24/7

Hirvensalon apteekin digitaalisesta verkkopalvelusta Saaristoapteekista voit tilata reseptilääkkeet ja muut apteekkituotteet esimerkiksi kotiinkuljetettuna, Postiin tai Hirvensalon apteekin noutoautomaattiin!

Hyödynnä noutoautomaatti apteekkiasioinnissa!
Voit hakea tuotteesi noutoautomaatista K-Marketin puolelta myös apteekin ollessa suljettuna.

saarist
apteekki.fi

saarist
apteekki.fi

Hirvensalon
APTEEKKI

Hirvensalon apteekki
Moikoisten liikekeskus
Pitkäpellonkatu 2
20900 Turku
puh. 02 2844 666